

Sygn. akt XI W 5180/15

WYROK ZAOCZNY W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 lipca 2015 roku

Sąd Rejonowy dla Warszawy – Śródmieścia w Warszawie XI Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: SSR Barbara Syta

Protokolant: Karolina Kowalczyk

w obecności oskarżyciela K. K.

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 16 lipca 2015 roku w W.

w postępowaniu zwyczajnym

sprawy **M. J.**

syna J. i M. z domu Ś.

urodzonego dnia (...) w W.

obwinionego o to, że:

W dniu 06 stycznia 2014 r., w siedzibie Straży Miejskiej na ulicy (...) w W., będąc właścicielem pojazdu marki I. o numerze rejestracyjnym (...), wbrew obowiązkowi, nie wskazał na żądanie uprawnionego organu, komu powierzył w/w pojazd do kierowania w dniu 13.12.2013 r. o godzinie 14:31 na ul. (...) przy ul. (...) w W.,

to jest o wykroczenie z art. 96 § 3 Kodeksu wykroczeń,

orzeka

I. obwinionego **M. J.** w granicach zarzutu - uznaje za winnego tego, że w dniu 06 stycznia 2014 r., w siedzibie Straży Miejskiej na ulicy (...) w W., będąc właścicielem pojazdu marki I. o numerze rejestracyjnym (...), wbrew obowiązkowi z art. 78 ust. 4 oraz art. 129b ust. 3 pkt 7 ustawy Prawo o ruchu drogowym (t.j. Dz. U. z 2012r. poz. 1137 ze zm.), nie wskazał na żądanie uprawnionego organu Straży Miejskiej, komu powierzył w/w pojazd do kierowania w dniu 13.12.2013 r. o godzinie 14:31 na ul. (...) przy ul. (...) w W., który to czyn kwalifikuje jako wykroczenie z art. 96 § 3 kw i za to na podstawie art. 96 § 3 kw skazuje go, a na podstawie art. 96 § 1 kw w zw. z art. 96 § 3 kw w zw. z art. 24 § 1 i 3 kw wymierza obwinionemu karę grzywny w wysokości 300 (trzysta) złotych;

II. na podstawie art. 627 kpk w związku z art. 119 kpw, art. 118 § 1 kpw zasądza od obwinionego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 100 (sto) złotych tytułem zryczałtowanych wydatków postępowania oraz kwotę 30 (trzydzieści) złotych tytułem opłaty.

Sygn. akt XI W 5180/15

UZASADNIENIE

Na podstawie całokształtu materiału dowodowego ujawnionego w toku rozprawy głównej Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 13 grudnia 2013 roku o godz. 14:31 na ul. (...) przy ul. (...) w W., za pomocą urządzenia samoczynnie rejestrującego pomiar prędkości – (...), zostało wykonane zdjęcie pojazdu marki I. o numerze rejestracyjnym (...), którego kierowca wjechał na skrzyżowanie za linię „warunkowego zatrzymania” przy nadawaniu przez sygnalizator S-1 sygnału świetlnego czerwonego, czym dopuścił się popełnienia wykroczenia z art. 92 § 1 kw.

Na podstawie Centralnej Ewidencji Pojazdów i Kierowców ustalono, iż właścicielem w/w pojazdu jest M. J., do którego wysłano wezwanie wraz z formularzami oświadczeń o wyrażeniu zgody na ukaranie mandatem karnym za popełnienie wykroczenia z art. 92 § 1 kw, bądź do wskazania kierowcy, który prowadził pojazd w dniu popełnienia czynu oraz formularz oświadczenia o wyrażeniu zgody na przyjęcie mandatu karnego w przypadku niewskazania osoby kierującej pojazdem.

M. J. odebrał wezwanie osobiście w dniu 30 grudnia 2013 roku. Po otrzymaniu wezwania odpowiedział na nie Ł. J.. W piśmie z dnia 15 lutego 2014 roku wniósł o przesłanie zdjęcia lub rysopisu osoby, która rzekomo popełniła przedmiotowe wykroczenie. Wskazał, iż żaden z użytkowników pojazdu nie przyznaje się do przejechania skrzyżowania na czerwonym świetle oraz, że nie prowadzą rejestru użytkownika samochodu. Straż Miejska odpowiedziała Ł. J. pismem z dnia 24 kwietnia 2014 roku. M. J. jako właściciel samochodu marki I. o numerze rejestracyjnym (...) nie ustosunkował się w żaden sposób do wezwania Straży Miejskiej.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie: notatki urzędowej (k. 1), danych z C. (k.11), danych z CEL (k. 12), wezwania (k. 4), zwrotnego potwierdzenia odbioru (k. 5), pism (k.6, 8).

Sąd zważył, co następuje:

Za podstawę dokonanych w przedmiotowej sprawie ustaleń faktycznych Sąd przyjął materiał dowodowy ujawniony w trybie art. 76 § 1 kpw w postaci: notatki urzędowej (k. 1), danych z C. (k.11), danych z (...) (k. 12), wezwania (k.4), zwrotnego potwierdzenia odbioru (k. 5) oraz pism (k. 6, 8). Sąd uznał powyższe dokumenty za w pełni wiarygodne. Strony nie kwestionowały ich prawdziwości ani autentyczności, Sąd natomiast z urzędu nie dostrzegł powodów, dla których należałoby im odmówić wiarygodności i mocy dowodowej.

Sąd uznał również za wiarygodne nagranie umieszczone na płycie CD (k. 47). Na nagraniu znajduje się zdjęcie samochodu o numerze rejestracyjnym (...), kierowca jest niewidoczny.

Zgodnie z treścią art. 96 § 3 kw, karze grzywny podlega ten, kto wbrew obowiązkowi nie wskaże na żądanie uprawnionego organu, komu powierzył pojazd do kierowania lub używania w oznaczonym czasie. Wykroczenie określone w art. 96 § 3 kw ma na celu m.in. ustalenie kierującego pojazdem w razie popełnienia przestępstwa lub popełnienia wykroczenia z udziałem tego pojazdu. Przepis ten odnosi się do obowiązku wynikającego z art. 78 ust. 4 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym (Dz.U. 2012 poz. 1137), zgodnie z którym właściciel lub posiadacz pojazdu jest obowiązany wskazać na żądanie uprawnionego organu, komu powierzył pojazd do kierowania lub używania w oznaczonym czasie, chyba że pojazd został użyty wbrew jego woli i wiedzy przez nieznaną osobę, czemu nie mógł zapobiec. W świetle art. 96 § 3 kw oraz art. 78 ust. 4 Prawa o ruchu drogowym na obwinionym jako właścicielu pojazdu ciąży obowiązek posiadania danych na temat osoby, której powierzył pojazd do kierowania lub używania w oznaczonym czasie. Udzielenie odpowiedzi wymijającej, bądź też zasłanianie się niepamięcią może być uznane za przejaw zachowania sprawczego z art. 96 § 3 kw. Niewskazaniem osoby, której powierzony został pojazd do kierowania lub używania poprzez udzielenie odpowiedzi negatywnej będzie bowiem zarówno niewskazanie tej osoby, jak i stwierdzenie zobowiązanego, że nie wie on, w czyjej dyspozycji pozostawał pojazd w czasie zdarzenia (S. R.A., Wykroczenia drogowe. Komentarz, Lex 2011). Stosownie do treści art. 78 ust. 4 ustawy Prawo o ruchu drogowym właściciel lub posiadacz zwolniony jest z obowiązku wskazanego w art. 96 § 3 kw, w przypadku użycia pojazdu przez osobę nieznaną wbrew woli i wiedzy właściciela lub posiadacza w sposób niemożliwy do zapobieżenia.

W niniejszej sprawie obwiniony nie wykazał aby spełnione zostały powyższe przesłanki wyłączające odpowiedzialność z art. 96 § 3 kw. Podkreślić należy, iż obwiniony nie ustosunkował się w żaden sposób do wezwania Straży Miejskiej,

które odebrał osobiście. Nie stawił się w siedzibie Straży Miejskiej w celu wyjaśnienia sprawy i wskazania, komu powierzył pojazd, ani też nie skierował żadnego pisma do Straży Miejskiej, w którym odpowiedziałby na wezwanie do wskazania osoby, której powierzył swój samochód w czasie określonym w wezwaniu. Pismo do Straży Miejskiej skierował natomiast Ł. J., jednak z treści tego pisma nie wynika, komu został powierzony pojazd do kierowania lub używania w dniu 13.12.2013r.

Bezsporne jest w niniejszej sprawie prowadzenie przez Straż Miejską postępowania w związku z tym, że w dniu 13 grudnia 2013 roku o godz. 14:31 w W. przy ul. (...)/ul. (...) osoba kierująca pojazdem marki I. o numerze rejestracyjnym (...) wjechała na skrzyżowanie za linię „warunkowego zatrzymania” przy nadawanym przez sygnalizator S-1 sygnale świetlnym czerwonym. Z uwagi na ujawnienie powyższego wykroczenia, Straż Miejska zwróciła się do właściciela pojazdu o wskazanie komu powierzono ten pojazd do używania w dniu 13 grudnia 2013 roku. Wezwanie do wskazania informacji o użytkowniku pojazdu zostało dostarczone właścicielowi tego pojazdu prawidłowo (odebrał je osobiście).

W ocenie Sądu nie budzi wątpliwości, że obwiniony wyczerpał znamiona wykroczenia z art. 96 § 3 kw. Nie odpowiedział bowiem w żaden sposób na wezwanie Straży Miejskiej, tj. nie wskazał komu powierzył pojazd w czasie określonym w wezwaniu.

Zdaniem Sądu właściciel samochodu ma obowiązek jego zabezpieczenia i ewentualnego udostępniania innym osobom w sposób kontrolowany. Podkreślić należy, że ustawodawca nawet w przypadku użycia pojazdu wbrew woli i wiedzy właściciela przez nieznaną mu osobę, warunkuje zwolnienie go od odpowiedzialności wykazaniem, iż nie mógł temu zapobiec.

Wskazać także należy, że właściciel lub posiadacz pojazdu nie może skutecznie uchylać się od obowiązku przewidzianego w art. 78 ust. 4 Prawa o ruchu drogowym w sytuacji powierzenia pojazdu osobie najbliższej, która dopuściła się wykroczenia. Sąd podziela pogląd Sądu Najwyższego wyrażony w uchwale z dnia 30 listopada 2004 roku sygn. akt I KZP 26/04 (OSNKW 2004/11-12/102), iż w sprawach o wykroczenia nie znajduje zastosowania art. 183 kpk w zw. z art. 41 § 1 kpw, ponieważ przepis ten upoważnia do uchylenia się od odpowiedzi na pytania tylko wówczas, gdy udzielenie odpowiedzi mogłoby narazić osobę najbliższą na odpowiedzialność za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe, nie zaś za wykroczenie. W konsekwencji, także osoba rozpytywana w sposób pozaprocesowy przez uprawniony organ, żądający od niej informacji, którą z mocy przepisu szczególnego ma obowiązek przekazać temu organowi, może odmówić udzielenia odpowiedzi, czyli nie udzielić określonej wiadomości, tylko wówczas, gdy owa odpowiedź (informacja) mogłaby narazić osobę jej najbliższą na odpowiedzialność za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe, ale nie za wykroczenie.

W świetle powyższego, w ocenie Sądu, obwiniony powinien był wykonać obowiązek wynikający z ustawy prawo o ruchu drogowym nawet pomimo chęci ochrony osób najbliższych przed odpowiedzialnością za popełniony przez nich czyn, ponadto bez względu na możliwość zapoznania się ze zdjęciem z fotoradaru i rozpoznania osoby na nim się znajdującej jako kierowca. Podkreślić należy, iż przepisy art. 78 ust. 4 i ust. 5 ustawy Prawo o ruchu drogowym nie uzależniają wykonania wskazanego tam obowiązku od możliwości zapoznania się ze zdjęciem z fotoradaru i jego czytelności co do osoby kierującej znajdującą się na zdjęciu.

W ocenie Sądu działania uprawnionego organu polegające na kierowaniu wezwania w formie alternatywnego wskazania, mające na celu ustalenie użytkownika pojazdu w oparciu o wiedzę właściciela, stanowią czynności wyjaśniające w rozumieniu art. 54 § 1 kpw.

W państwie prawnym każdy ponosi odpowiedzialność za naruszenie obowiązku wynikającego z przepisu prawnego. Gdyby bowiem ustawodawca nie ustanowił normy sankcjonującej dla obowiązku wynikającego z art. 78 ust. 4 prawa o ruchu drogowym norma sankcjonowana byłaby „martwą literą prawa”.

Biorąc zatem powyższe pod uwagę, w ocenie Sądu, brak jest jakichkolwiek przesłanek zwalniających obwinionego z odpowiedzialności za popełnienie zarzucanego mu czynu.

Sąd zmienił opis czynu precyzując, że obowiązek wskazania, komu obwiniony powierzył pojazd do kierowania wynika z art. 78 ust. 4 oraz art. 129b ust. 3 pkt 7 ustawy Prawo o ruchu drogowym oraz, że uprawnionym organem jest Straż Miejska, która ujawniła wykroczenie.

Zgodnie z art. 1 § 2 kw nie popełnia wykroczenia sprawca czynu zabronionego, jeżeli nie można mu przypisać winy w czasie czynu. Zgodnie zaś z art. 6 § 1 kw wykroczenie umyślne zachodzi wtedy, gdy sprawca ma zamiar popełnienia czynu zabronionego, to jest chce go popełnić albo przewidując możliwość jego popełnienia na to się godzi.

Obwiniony jest osobą pełnoletnią i nie zachodziły wątpliwości odnośnie jego poczytalności. W świetle zebranego materiału dowodowego jego wina nie budzi żadnych wątpliwości. W przedmiotowej sprawie wezwanie od Straży Miejskiej zostało skierowane do obwinionego w stosunkowo krótkim czasie od daty zdarzenia, co w ocenie Sądu umożliwiło mu ustalenie, kto w tym dniu użytkował samochód. Obwiniony miał zatem świadomość, w czyjej dyspozycji pozostawał pojazd, a nieudzielenie odpowiedzi na wezwanie było działaniem mającym na celu uniknięcie odpowiedzialności za ujawnione wykroczenie drogowe.

Biorąc zatem pod uwagę całokształt materiału dowodowego, Sąd nie miał wątpliwości, że obwiniony popełnił zarzucany mu czyn i skazując go za ten czyn wymierzył mu karę grzywny w wysokości 300 złotych. Wymierzając karę Sąd kierował się ustawowymi dyrektywami jej wymiaru określonymi w art. 33 kw. Orzeczona kara grzywny w wysokości 300 złotych w swojej dolegliwości nie przekracza stopnia winy, jest adekwatna do stopnia wymagalności zachowania zgodnego z prawem w odniesieniu do realiów niniejszej sprawy. Oceniając stopień społecznej szkodliwości czynu obwinionego Sąd miał na uwadze, że obwiniony popełnił wykroczenie na skutek naruszenia istotnego obowiązku wynikającego z ustawy Prawo o ruchu drogowym. Sąd wymierzył jednak karę w wysokości oscylującej w dolnych granicach zagrożenia przewidzianego przez art. 96 kw. W ocenie Sądu kara w takiej wysokości sprawi, że obwiniony wyraźnie uświadomi sobie ciężący na nim obowiązek z art. 78 ust. 4 prawa o ruchu drogowym i będzie się w przyszłości wywiązywał z tego obowiązku, jak też stosował do przepisów ruchu drogowego. Taka kara, zdaniem Sądu, będzie miała pozytywny wpływ na kształtowanie właściwych postaw społecznych w omawianym zakresie. Ponadto, w ocenie Sądu, kara taka będzie możliwa do spełnienia przez obwinionego a jej wysokość nie jest nadmierna. Orzeczona kara spełni swoje cele zarówno w zakresie prewencji generalnej, jak i przede wszystkim indywidualnej. Jest ona adekwatna do okoliczności przypisanego czynu i jego społecznej szkodliwości.

Na podstawie art. 118 § 1 kpw i art. 627 kpk w zw. z art. 119 kpw, Sąd zasądził od obwinionego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 100 złotych tytułem zryczałtowanych wydatków postępowania, których wysokość ustalono na podstawie § 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 10 października 2001 roku w sprawie wysokości zryczałtowanych wydatków postępowania oraz wysokości opłaty za wniesienie wniosku o wznowienie postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. z 2001 r. Nr 118, poz. 1269) oraz opłatę w wysokości 30 (trzydziestu) złotych, ustaloną na podstawie art. 3 ust. 1 w zw. z art. 21 pkt 2 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 roku o opłatach w sprawach karnych (tekst jednolity Dz. U. z 1983 r. Nr 49, poz. 223 ze zm.).